

Štokholmská deklarácia*

Ulrik Ringborg, In *Molecular Oncology* 2: 10-11, 2008

Z globálneho hľadiska má európsky onkologický výskum množstvo jedinečných silných stránok, akými sú pevné základy v oblasti biomedicínskych vied, kvalitné registre pacientov a biobanky. Výskum je však stále rozdrobený; chýba mu rozhodujúca vážnosť/masa, potrebná pre prenos a etablovanie objavov základného výskumu do klinickej sféry za účelom skvalitnenia diagnostiky a liečby onkologických pacientov.

Onkológia je špecifický vedný odbor, v ktorom je nevyhnutý multidisciplinárny prístup. Koncepcia onkologického výskumu sa začala postupne formulovať a vyvíjať v 20. storočí na základe klinických úvah v úzkej spolupráci chirurgov, rádiológov, patológov a klinických onkológov.

Súčasný rozmach nových koncepcií a technológií, ktoré vyplynuli z poznatkov molekulárnej a bunkovej biológie, poukazuje na nutnosť úzkeho prepojenia rôznych odborov základného a klinického výskumu a epidemiológie. Žiadna európska onkologická inštitúcia nemá potenciál byť špičková vo všetkých oblastiach onkologického výskumu. Práve preto musia európske inštitúcie spolupracovať a vytvoriť infraštruktúru na svetovej úrovni, v rámci ktorej budú všetky disciplíny zjednotené tak, aby prinášali inovácie v oblasti onkologickej starostlivosti a prevencie.

Komplexné onkologické centrum (Comprehensive Cancer Center - CCC) predstavuje štruktúru/inštitúciu, v ktorej starostlivosť o pacienta a prevencia je úzko prepojená s výskumom a vzdelávaním. Myšlienka vytvorenia CCC je výsledkom zvyšujúcej sa komplexnosti onkológického ochorenia ako aj neustálej potreby inovácií v onkológii. Nepretržitý translačný onkologický výskum, v centre pozornosti ktorého sú pacienti, tvorí základnú koncepciu CCC; všetky zložky onkologického výskumu, od základného po klinický, vrátane sledovania prežívania pacientov, sú úzko vzájomne prepojené. Táto štruktúra by mala zaručiť, že výskum a zavádzanie nových technológií budú prispôbené starostlivosti o pacienta a vyhodnocované v náväznosti na získané vedecké výsledky.

Podľa nášho názoru, platformou CCC je prepojenie centier základného výskumu pre zabezpečenie vytvorenia infraštruktúry na svetovej úrovni, ktorú Európa potrebuje na realizáciu špičkového translačného výskumu stimulovaného novými objavmi.

Z tohto dôvodu sme sa rozhodli spolupracovať na vytvorení kooperujúcej platformy, ktorú budú tvoriť špičkové komplexné onkologické centrá a inštitúcie zamerané na základný a predklinický výskum v Európe. Veríme, že takáto platforma centier je jediná možná cesta ako dosiahnuť rozhodujúcu vážnosť a trvalú udržateľnosť, ktoré sú potrebné pre inovácie a splnenie očakávaní vo všetkých oblastiach onkologického výskumu.

Platforma má nasledovné ciele:

- Definovať a koordinovať špecifické oblasti pre výskumnú spoluprácu.
- Podporovať globálnu spoluprácu a zdravú súťaživosť.
- Zosúladiť a spolupodieľať sa na infraštruktúrach a kompetenciách.
- Optimalizovať spoločné zdieľanie vedomostí/poznatkov a dohodnúť sa na spoločných kvalitatívnych kritériách pre centrá.
- Zlepšiť školenie a mobilitu výskumných pracovníkov.
- Prilákať mladých výskumných pracovníkov z celého sveta a udržať talenty v Európe.
- Poskytnúť farmaceutickému a biotechnologickému priemyslu strategické akademické partnerstvo pre dlhodobé úlohy v oblasti výskumu a vývoja .
- Zamerať sa na menej rozvinuté oblasti.
- Stať sa „vlajkovou loďou“ onkologického výskumu v Európe.
- Stať sa hovorcom translačného onkologického výskumu v Európe

Celý proces by mal byť naštartovaný iba limitovaným počtom centier, ktoré budú spĺňať špecifické kritéria a budú vybrané objektívne s externou pomocou nezainteresovaných, hoci platforma musí mať potenciál ďalšieho rozšírenia. Platforma nebude potláčať súťaživosť medzi jednotlivými onkologickými centrami; no na dosiahnutie vysokej kvality translačného výskumu bude radšej podporovať vzájomnú. Platforma bude otvorená, flexibilná a prístupná pre všetkých, aby v budúcnosti mohla prijať viaceré nové centrá. Aby sa tak stalo, musia byť navrhnuté mechanizmy pre rýchle šírenie vedomostí a stratégií pre centrá mimo platformy.

Tento revolučný posun, ktorý je doposiaľ jedinečný v Európe, je podnietený zodpovednosťou a spoločnou víziou vedcov základného a klinického výskumu. Očakáva sa, že vybudovanie takejto prvotriednej infraštruktúry na svetovej úrovni urýchli prenos

základných objavov do klinickej praxe, zlepši diagnózu a starostlivosť o onkologických pacientov a v konečnom dôsledku sa stane pilierom Európskeho výskumného priestoru (European Research Area - ERA) v budúcnosti.

Ulrik Ringborg*

Cancer Center Karolinska,

Department of Oncology,

Karolinska University Hospital Solna,

S-171 76 Stockholm, Sweden

Tel.: +46 8 517 72121.

E-mail: ulrik.ringborg@karolinska.se